

8 d'abril de 2004

II DIA INTERNACIONAL DEL POBLE GITANO A CATALUNYA

8 d'abril de 2004

II DIA INTERNACIONAL DEL POBLE GITANO A CATALUNYA

Projecte d'una il·lusió

Ho organitzen:

FEDERACIÓ D'ASSOCIACIONS GITANES DE CATALUNYA

UNIÓN ROMANÍ

FUNDACIÓ PERE CLOSA

**LA RESOLUCIÓ DEL PARLAMENT DE CATALUNYA:
ARGUMENT PER AL
DIA INTERNACIONAL DEL POBLE GITANO A CATALUNYA**

Resolució 1046/VI del Parlament de Catalunya, aprovada per la Comissió de Política Social el 21 de novembre de 2001:

- El Parlament de Catalunya reconeix la identitat del poble gitano i el valor de la seva cultura com a salvaguarda de la realitat històrica d'aquest poble.
- El Parlament de Catalunya insta el Govern a fer les gestions pertinents per contribuir a difondre el reconeixement de la cultura gitana i el valor d'aquesta per a la societat catalana.

* * *

Amb l'objectiu de commemorar i celebrar la primera part de la resolució 1046/VI del Parlament de Catalunya, que suposa un pas històric donat per l'òrgan del qual emana la voluntat popular del país, i també de fer realitat el segon punt de la mateixa resolució, la Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya, la Unió Romaní i la Fundació Pere Closa hem ideat i organitzat el Dia Internacional del Poble Gitano a Catalunya.

**EL PRIMER CONGRÉS GITANO DE 1971 A LONDRES:
PER QUÈ EL 8 D'ABRIL ÉS EL
DIA INTERNACIONAL DEL POBLE GITANO A CATALUNYA**

L'estructura bàsica que ha vertebrat la societat gitana durant segles és la família. Però a la segona meitat del segle XX els gitanos de diferents latituds comencen a organitzar-se en associacions i aquest procés polític arriba a un dels seus punts més importants quant el 8 d'abril de 1971 es celebra a Londres el primer Congrés Gitano Internacional.

En aquesta reunió londinenca, a la que va assistir Juan de Dios Ramírez-Heredia, degà de l'associacionisme gitano espanyol, es va oficialitzar la bandera gitana –una franja blava a dalt, una altra verd a sota i la roda de carro al mig— i es va acordar treballar per demanar el reconeixement de la identitat gitana per part de les Nacions Unides, que es va aconseguir alguns anys més tard.

Des de fa uns anys, gitanos de diferents parts del món s'apleguen als marges dels rius el 8 d'abril per celebrar la seva diada. Serveix per commemorar l'aniversari del Congrés però també per recordar l'èxode gitano i els nostres avantpassats. Ara els gitanos catalans també ho volem fer, amb una clara voluntat de germanor envers els nostres parents de tot el planeta i els nostres conciutadans catalans però també ho fem amb veu reivindicativa per que, dissortadament, encara hi ha camí per fer i pors que superar amb l'horitzó al futur.

**MEMÒRIA I RENAIXENÇA DE LA CULTURA GITANA:
FONAMENT PER AL
DIA INTERNACIONAL DEL POBLE GITANO A CATALUNYA**

És possible la *Renaixença romaní*. Vivim un temps d'esperança i il·lusions vestides de futur. Tot i que encara estan frescos a la memòria els més de cinc segles de persecució, la remor sorda de la sang als grillons, el genocidi cultural imposat a cops del braç injust de la justícia inquisidora. Encara couen com la sal a la ferida els desterraments indiscriminats, el fuet agre del menyspreu. Els presidis per a l'orgull d'un poble sotmès al jou poderós de qui mana impassible.

Des de 1425, quan els primers gitanos van trepitjar les terres del regne d'Aragó com a pelegrins que feien el camí de Santiago, els atacs a la identitat cultural romaní han estat constants. Alguns dels carreus bàsics del monumental edifici són irremplaçables perquè, a més, el temps s'ha convertit en còmplice del botxí i n'ha esborrat l'empremta a la memòria dèbil dels qui imprimeixen el seu testimoni vital en la fungible paraula parlada. En els darrers temps l'estratègia callada, silenciosa i desesperant de la desídia i la indiferència ha substituït l'atac frontal. Però els danys no són menors sobre una tradició cultural basada en l'amor a la vida, el respecte per la natura, la solidaritat per als qui pateixen, una llengua filla del sànscrit, la unió familiar i del llinatge, una espiritualitat oriental, l'experiència dels més grans, la importància dels difunts.

Contra la ignorància nosaltres proposem informació i formació. Contra la pèrdua i l'empobriment nosaltres proposem la recuperació, valoració i potenciació de la cultura gitana que s'obre al futur des del passat. Una cultura gitana i uns gitanos i gitanes catalans disposats a acceptar els reptes de futur, disposats a plantejar el debat obert que defineixi la gitanitat del segle XXI però que també construeixin aquesta identitat

contemporània a partir de la recuperació i revalorització de la riquesa de la seva cultura.

Cal una recuperació, un *Renaixement gitano*, que aportí elements nous i rescati matisos que mai no haurien d'haver-se oblidat. Un procés que posi sobre la taula realitats actuals, dinàmiques i sinèrgies quotidianes dels gitanos d'aquest país, que molts —gitanos i no gitanos— s'entesten a ignorar.

Una de les raons que són causa i efecte de la situació actual és que el poble gitano continua sent el gran oblidat. En molts àmbits de la societat, fins i tot l'escolar. És inconcebible, avui dia, que els estudiants catalans aprenguin a l'escola qui són els esquimals o els aborígens australians i acabin l'ensenyament obligatori sense que ningú a l'escola no els hagi explicat quin és l'origen geogràfic i històric del poble gitano o què és el romaní. Aquests coneixements, els haurien de tenir tots els estudiants, independentment del seu origen ètnic, geogràfic, lingüístic o social, perquè, al cap i a la fi, la cultura gitana forma part del mosaic multicultural i polièdric que és Catalunya.

És possible la *Renaixença romaní*. És necessària i justa. Per la salut cívica de la nostra societat, pel sanejament de la moral pública, per una herència orgullosa de solidaritat i respecte que llegar als més joves. I una fita històrica que pal·liarà la xacra de l'oblit, que definirà, sens dubte, la recuperació de la *Rromipen* (gitanitat) amb el protagonisme decidit dels gitanos del nostre país serà el Dia Internacional del Poble Gitano a Catalunya.

CONTINGUT POLÍTIC, POPULAR I CULTURAL:

DEFINICIÓ DEL

DIA INTERNACIONAL DEL POBLE GITANO A CATALUNYA

- Representants de la mesa del Parlament de Catalunya presidiran un acte de caràcter politicoinstitucional, que se celebrarà al Palau del Parlament, a les 10 del matí, i en el què estaran presents representants de tots els grups parlamentaris i de les principals entitats gitanes de Catalunya. S'aprofitarà la conjuntura per rebre als mitjans de comunicació i oferir un aperitiu.

-Una bona part del gitanos catalans s'aplegaran als marges del riu Ripoll, al seu pas pel municipi de Castellar del Vallès, al mig dia, per esmorzar, fer una ofrena de flors a les seves aigües per recordar l'èxode gitano arreu del planeta partint de la India i llençar espelmes, abans de marxar al vespre, en record dels nostres avantpassats, especialment de les víctimes de l'holocaust nazi. Aquesta cerimònia es repetirà simultàniament a diferents rius del món: Ganges, Danuvi, Volga o el Plata.

3elem. 3elem

3elem, 3elem lungone dromençar
maladilem baxtale Rromençar
Aj! Rroma !alen kotar tumen aven
E caxrençar bokhale chavençar

Aj! Rroma !alen, Aj! chav !alen

Sàsa vi man bari familja
Mudardàs la i Kali Lègia
Saren chindàs vi Rromen vi Rromen
Maskar lenoe vi tikne chavorren

Aj! Rroma !alen, Aj! chav !alen

Putar Dvla te kale udara
Te saj dikhav kaj si me manusa
Palem ka 3av lungone dromençar
Ta ka phirav baxtale Rromençar

Aj! Rroma !alen, Aj! chav !alen

Opre Rroma isi vaxt akana
Ajde mançar sa lumáqe Rroma
O kalo muj ta e kale jakha
Kamàva len sar e kale drakha

Aj! Rroma !alen, Aj! chav !alen

Gelem, gelem

He caminat tots els camins,
i he trobat gitanos afortunats.
Ai, gitanos! D'on veniu,
amb les vostres tendes i els vostres nens afamats.

Ai, gitanos! Ai, gitanes!

Tenia una gran família,
però va ser mutilada per la Legió Negra.
Van patir tots els gitanos i les gitanes,
i fins i tot els nens petits van ser condemnats.

Ai, gitanos! Ai, gitanes!

Obre, Déu, les teves portes!
Perquè jo pugui veure la meva gent,
perquè tornaré un altre cop als camins,
a caminar de la mà amb els gitanos.

Ai, gitanos! Ai, gitanes!

Aixequen-vos, gitanos, ara és el moment!
Veniu amb mi tots els gitanos del món.
Perquè les cares morenes i els ulls negres
són tan dolços com el raïm negre.

Ole, gitanos! Ole, la meva gran família!

Himne nacional gitano, compost pel gitano iugoslau Jarko Jovanovic a partir d'una cançó popular gitana dels països de l'Europa de l'Est, adoptat oficialment al Primer Congrés Gitano celebrat a Londres el 1971.

L'any passat vam celebrar la primera edició del **Dia Internacional del Poble Gitano a Catalunya** i els homes i les dones gitanes van parlar al Parlament de Catalunya, van dibuixar les esperances, les realitats i les pors d'un poble antic; i les banderes gitanes van decorar el riu Ripoll, les flors i les espelmes van recordar els nostres avantpassats; i les veus gitanes van cantar al futur. Aquest 8 d'abril el miracle tornarà a reviure.

Els gitanos catalans volem retre un homenatge a les víctimes de la violència nècia de les guerres i terrorismes pudents en un moment especialment dur al nostre país després dels atemptats de l'11 de març.

Aquest any els reptes als que s'enfronta el poble gitano son cabdals: el disseny i elaboració del futur Pla Integral del Poble Gitano, la postergada presència de la cultura gitana a les escoles catalanes, un tractament rigorós i respectuós dels mitjans de comunicació i la difusió de la realitat històrica, lingüística, política i cultural gitana a la societat.

Març de 2004